

UPA16/118
10. maj 2016
Ane Hansen

Ernup nukissiorfiup Qorlortorsuariittup sarfamik tunisisinnaanerata annertusarneqalerneranum atasumik, Aluitsup-Paa allanit salliutillugu, Qorlortorsuari nukissiorfimmitt sarfamik pilersorneqalernissaa siunniullugu, Naalakkersuisut UKA 16-mi saqqummiunneqartussamik, qanoq naleqassanerani pilersaarusiameqallu suliaqassasut Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.
(Inatsisartunut ilaasortaqaq Kalistat Lund, Inuit Ataqatigiit)

Qineqqusarnermi neriorsuutit unneqqarilluni naammassiniarlugillu sulissutigineqartariaqarput, Inatsisartunut kingullermik qineqqusarnermi Alluitsup-Paa-ni qineqqusartut Partiit tamarmiullutik neriorsuutigerpallappaat Qorlortorsuari Ernup nukissiorfiliap aamma Alluitsup Paa-ni iluaqutigineqalernissaa sulissutiginiarlugu.

Taamatut neriorsuuteqartunut ilaagatta qutsavigerusupparput Inatsisartuni ilaasortaqaq Kalistat Lund, Inuit Ataqatigiit neriorsuut naammassiniarlugu Inatsisartuni oqaluuserisassanngortitsinermigut peqatiserimmatigut, taamaammat nangaajallanngivilluta siunnersuut taperseratsigu allaqqaasiullugu oqaatigissuupput.

Siunnersuuteqartup oqarneratuut Alluitsup Paa nunaqarferujussuuvoq inuttooq inuutissarsiornermi inerisaanissami periarfissanik atorluanikkut pitsaasumik ineriartortitsiffiusinnaasoq.

Siorna inatsiartut aningaasanut inatsisissaat suliarigatsigu akuersissutigineqartunut ilaapput 440 mio. Kr. Ukiut pingasut ingerlaneranni erngup nukiganik ilaatigut Qorlortorsuup nukissiornerata annertusinissaannut atugassasut naatsersuutigineqartut, takorloorneqarmat nunatta avataaniit aatsitassarsiorniarlutik tikikkumaartussanut Qorlortorsuaq pilersuisinnaangussasoq. Taamak amerlatigisunik nunatta avataaniit tikikkumartussat aningaasaliiffiginissaat tunuarsimaarfiginngikkaanni aamma nunaqavissut erngup nukiganik iluaquteqarumallutik naqqaasut tunuarsimaarfigissangilagut nunaqarfiuppata illoqarfiuppataluunniit.

Nukissiuuteqarnikkut periarfissat atorluarneqartariaqarput, niuernermuinnaangitsoq kisianni aamma nunatsinni illoqarfiit nunaqarfiillu akornanni ineriartortitsinermi. Erngup nukiganik nukissiorfiit pilersinneqareeraangami akikilliartortumik atugassaqarfiulersartut tunuarsimaarata ineriartortitsinermi atorluarnissaat anguniartuartariaqarparput. Nunaqarfiit illoqarfiillu erngup nukiganik sarfaliorfilerneqarnissaminnut periarfissallit tamarmik sarfaliorfilerneqartariaqarmata ukiulersukkanik qaqugu pilerneqarnissaat isummerfigineqartariaqalerput. Pilerneqarnissaat akisugaluarpataluunniit siunissamut ungasissumut isigisumik aqqissuussinissaq pisariaqarpoq, manna nuna inuuffiguartussaagatsigu siunissap qularnaarneqarnissaa pingaernerpaajuvoq.

Sarfamut akigitinneqartup nunatsinni tamarmi assigiittussaanerani atorunnaarsitsinikuuneq pisussaaffiliivoq, periarfissalinni tamani erngup nukiganit nukissiuutini inerisaasoqassasoq. Akisuginneqattaartarnerit aqaguinnarmut eqqarsarneruallaaqat, nuna manna aningaasarsiorfissaanartut isigineqarunnaartariaqarpoq nuna manna najugaqarfigiuagassatut ineriartortinneqartariaqartoq aamma nunaqarfiit illoqarfiillu minnerusut eqqarsaatigalugit pilersaaruteqartariaqalerpugut.

Nunani allani namminersortuni nunap pissarititaanik inerisaanissamik aningaasaliineq nunap avataaniit ukiorpassuarni pisinissamut pituttoqqajuarnissamut taarsiullugu aningaasalerumaneqartarpoq, aningaasarsionermilu inerisaanissamut pingaarutilittut isigineqartarluni, nunatsinni aamma taamatut eqqarsariaaseq atornerusariaqalerparput.

Taamaammat Naalakkersuisut Qorlortorsuarmi inerisaaqqinnissaanut ukiuni tulliuuttuni pingasuni 440 mio.-nik aningaasaliisinnaagunik Alluisup Paa-ni 85 mio.-kr.-nik aningaasaliinissartik tunuarsimaarfigisariaqanngilaat. Akisugigunikkulu periarfissamik akikinnerusumik ajartuisariaqarput. Sanartukkat akisuut nunatta avataaniit aggersunut taamaallaat iluaqutissiassangillat nunaqavissut aamma iluaqutigisariaqarpaat ukiorpassuarni nunaqartussaapput erliguunneqassanngillallu.

Taamatut oqaaseqarluta Qorlortorsuup inerisaaqqinnissaanut atatillugu Alluisup Paa-ta iluaqutissarsiffigissaagaat akuersaartumik sulissutigeqqullugu inassutigissuarput. Siunnersuutillu aappassaaneerseqartinnani Inatsisartut Sanaartornermut ataatsimiisitaliani suliareqqinneqassasoq inassutigalugu.